

PAIKKATIETOJEN TIETOTURVAKUULUMISIA

Minna Romppanen

paikkatietoturvallisuus@maanittauslaitos.fi

PAIKKATIETOJEN TURVALLISUUTEEN LIITTYVIÄ VASTUUTYÖRYHMIÄ MM.

- Osoite-strateginen ohjausryhmä perustettu helmikuussa 2020. Mukana useita ministeriöitä ja vastuuvirastoja. Työ alkamassa.
- Paikkatietojen turvallisuusryhmä perusteilla; Ryhmän perustaminen oli eräs toimenpide v. 2018-19 kansallisesta paikkatietojen turvallisuusarviointi – työryhmän loppuraportin tuotoksista. Ei tietoa aikataulusta tai ketä kutsutaan. MMM:ssä valmistelevat Mari Laakso ja Pentti Lähteenoja.

PAIKKATIETOJEN TIETOTURVALLISUUSKONSEPTI

HISSIPUHE 1 MIN: PAIKKATIETOJEN TIETOTURVALLISUUSKONSEPTI

Toimijat, esim. kunnat voivat käyttää konseptia hyväkseen

a) **arvioidakseen**, onko kunnan paikkatietojen käsittelyn tietoturvallisuus ja tietosuoja riittävän hyvällä tasolla

b) **tarkistuslistaksi** ja itsearviointiin.

Tarvitaan sisällön testausta, mm. itsearviointiin sopivaksi ja valmistelua kuka ylläpitää konseptia ja miten sitä valmistellaan. 10.3.2020 työpaja jatkaa konseptin läpikäymistä

5.3.2020

TIETOTURVALLISUUSKONSEPTIN TAVOITE

Laatia kuntien käyttöön paikkatiedon tietoturvallisuuden ja tietosuojaan kyvykkyysskonsepti.

- Hyviä käytäntöjä (vaatimuksia) turvallisuuden ja laadunhallintaan
- Tarkistuslista turvallisuuden/laadun arviointiin.

Paino tietoturvallisuudessa, tietosuoja sekundäärinen.

Pitää muodostua looginen ja käytettävä kokonaisuus, ei tarvitse olla loppuun asti hiottu, pitää ja aina voidaan jatkotyöstää. **Käyttö on vapaaehtoista!**

TIETOTURVALLISUUSKONSEPTI: HYÖDYISTÄ VAATIMUKSIIN

Kuntien paikkatietojen turvallisuus paranee.

- Pitää olla ns. toteutettavissa
- Selkeät ja konkreettiset vaatimukset.

MML:n palvelun turvallisuus paranee, koska kunnat toimivat turvallisesti.

TIETOTURVALLISUUSKONSEPTI- TYÖN PÄÄVAIHEET

Vaatimusten ja lähdeaineiston keräys 12/2019

Konsepti ja ensimmäinen luonnos 1/2020

Palautteen keräys konseptista valikoiduilta kunnilta ja
jatkotyöstä sopiminen 2-3/2020

Lopullinen versio ja käyttöönotto ym. ? / 202?

TIETOTURVALLISUUSKONSEPTIN KYVYKKYYSAJATTELU

Kykyä toimia tarkoituksenmukaisella tavalla paikkatietojen kanssa jotta tavoitteet saavutetaan. Ottaa huomioon osaamisen ja resurssit

Painotetaan **millä tavalla** luodaan paikkatietojen turvallista käsittelyä, ei siinä mitä tietoturvakontrolleja tarvitaan.

TIETOTURVALLISUUSKONSEPTIN

ALUSTAVA RAKENNE

1. Henkilöstö
2. Tietojen ja aineistojen prosessit
3. Tekniikka
4. Alihankinta ja palveluntarjoajat

HENKILÖSTÖ - ESIMERKKEJÄ

Tulee olla paikkatietojen tietoturva- ja tietosuojavastaava (OTO kelpaa)

Henkilöstölle roolinsa mukaista koulutusta paikkatietojen tietoturvaan

Kunnan henkilöstön paikantaminen tarvitsee käytösäännöt

PROSESSIT - ESIMERKKEJÄ

Paikkatietoprosessit tunnistettu

Keruun laillisuusperusteet on selvitetty

Arkaluontoisten alueiden ja tietojen tunnistamiseen on prosessi.

Aineistojen sumentamis- ja yleistämisperiaatteet on luotu

Tallennetaan vain hyväksytyihin varastoihin

Analyysien käyttöönotossa pohditaan turvallisuutta

TEKNIikka - ESIMERKKEJÄ

On olemassa paikkatietoarkkitehtuuri.

Tietokantoihin luodaan yhteyksiä julkisesta tietoverkosta vain hyväksymisprosessin kautta.

Määritelty mitä saa käsitellä pilvipalvelussa.

Tietoturvatarkastus.

Ylläpito- ja päivitykset on vastuutettu.

Suosittelvat ja sallitut siirtotavat on määritelty.

PALVELUT - ESIMERKKEJÄ

Tietoturvallisuuden ja -suojaan sopimusvelvoitteet

Sumentaminen/yleistäminen

Aineiston hävittäminen

Järjestelmien päivittäminen

Ohjelmistohankinnan vaatimusmäärittelyssä tietoturvallisuus ja -suoja huomioitu (riittävästi).

An aerial night view of a city with light trails from traffic. Overlaid on the image is a network of glowing blue circles connected by lines, each containing a different digital icon: a globe, a cloud with an upward arrow, a smartphone, a Wi-Fi symbol, a shopping cart, a laptop and smartphone, an envelope, and a cloud with a plus sign. A semi-transparent dark blue rectangle is centered over the image, containing white text.

Matkalukemista paikkatietojen uhkista ja nostoja kuntakiertueelta

PAIKKATIETOJEN KÄYTÖN YLEISET UHKAKUVAT VIESTITTY 2019 PAIKKATIETOMARKKINOILLA

- 1. Tietojen yhdistäminen suoran tai epäsuoran sijainnin avulla**
Esimerkiksi koordinaattien ja osoitteiden avulla.
Lisäksi paikkatiedon yksikäsitteinen tunniste voi olla tällainen linkki
- 2. Massa-analyysien tekeminen**
Esim. kohteiden tunnistaminen koko Suomesta ja niihin liittyvät uhkakuvat.
Uutena **Verkostoanalyysit**
- 3. Paikkatiedon käyttö luotettavuuden, kattavuuden tai laadun arviointiin**
Esim. pistepilven käyttöä, jolla arvioidaan, onko kaikki rakennuskohteet esitetty
- 4. Kriittisten kohteiden tunnistamiseen**

MAAKUNTAKAAVAMERKINTÖJEN TARKASTELU TURVALLISUUSNÄKÖKULMASTA

TYÖN TARKOITUS

- Tehdään selvitys kansallisen turvallisuuden kannalta keskeisistä maakuntakaavojen merkinnöistä
- Tunnistetaan turvallisuuden kannalta tärkeät kohteet / merkinnät
- Kuvataan tietojen saatavuus rajapinnoilta
- Laaditaan ratkaisuehdotus miten aineistoa voidaan teknisesti jakaa tai rajoittaa saatavuutta

KUNTAKIERTUEELLA HAVAITTUA JA PALAUTETTA 2018-19 - TURVAKULMA

Kunnissa resurssipulaa, osaamisvajetta, yksin ongelmiensa kanssa, tekninen henkilökunta yksin ongelmiensa kanssa kunnassa; Nopeasti ei tapahdu mitään, eikä varsinkaan ilman apua. Yhteiskunnan yleisen edun hyväksi mitään ei lähdetä tekemään. Kunnalle itselleen pitää ylimääräisestä työstä olla selkeät hyödyt. Lainsäädäntö voi toimia tässä apuna/pakkona.

Yhteistyö muiden kuntien kanssa vaihtelee: Osassa kunnista ei juurikaan yhteistyötä eikä välttämättä halujakaan yhteistyölle. Osa kunnista kiinnostunut yhteistyöstä, mutta ei oma-aloitteisia. Yhteisille tilaisuuksille tarvetta jatkossakin: Kuntien edustajien mahdollisuus tavata toisiaan, lisää myös kuntien välistä yhteistyötä.

Aineistojen turvallisuus ja perusparantaminen koetaan tärkeäksi. Kynnys lähteä muokkaamaan rakennustietoja on kuitenkin korkea: Vaiheittainen lähestymistapa; Tarvitaan mahdollisesti järjestelmätoimittajien apua (KMTK-skeeman käyttöönotto). Tarvitaan apuvälineitä, analyysejä yms. sekä kuntien kannalta toimivat tiedonsiirtotavat viranomaisten suuntaan, MML, VRK, Veri... Valtion hallinnon tulisi näkyä kansalaiselle ”yhtenä tuuttina”, johon aineisto toimitetaan vain kerran.

HARKINTAA TARVELÄHTÖISESTI

Tarkkana näiden kanssa:

- erilaiset rekisteritiedot,
- rakennuksiin ja kiinteistöihin liittyvät muut tiedot,
- kriittisen infrastruktuurin kohteet,
- kunnan omien riskianalysien perusteella tärkeiksi luokitellut kohteet.

Rajaa tiedon näkyvyyttä

Rajaa tiedon näkyvyyss aikaa

Rajaa tiedon laajuutta/pinta-alaa

TIEDOT KESKIÖSSÄ VUONNA 2020 -

Tiedonhallintalaki voimaan 1.1.2020

- Muutokset nykykäytäntöihin, luokitteluihin
- Uudet leimat ym. Suosituksia
- Tietoturvaluottamussuosituksia (kortteja)
- Tiedonhallintalaki ei sisällä suoraan ohjeistusta avoimille aineistoille > VM:lle viestitty, että paikka-/sijaintiedot on huomioitava jatkossa

Yhteistyöllä turvallisempaa paikkatietojen hallintaa > poimittavaksi työsuunnitelmiinne

2019 – 2020

n. 2022

2025

Periaatteet, politiikka

Tekniset ratkaisut

Hyvä hallinto ja toimet

Tietoturvallisuustarpeet

Kyvykkyysskonsepti

Opastusta toimijoille

Opastusta toimijoille teknisistä haavoittuvuuksista

Paikkatietopalvelujen tekninen monitorointi

Turvallisuusryhmä

Tiedonhallintalaki ja muut velvoittavat vaatimukset

Tietoturvallisuuden kyvykkyyssmallin käyttöönotto

Turvallisuusvaatimukset työntekijöille ja konsulteille

Mitä palvelimilta ja rajapinnoilta vaaditaan?

Yleinen tuki

Paikkatietojen turvallinen tulevaisuus

Turvatus yhteydet Paikkatietoalustaan

Ekosysteemit käyttävät tietoja hallitusti

Käytön seuranta järjestetty

Tekniset ratkaisut tehty

KIITOS!

